

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2018.

Kratki vodič

Studenj, 2017.

NAKLADNIK

Grad Zagreb, Trg S. Radića 1, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Gradski ured za financije Grada Zagreba

PRIREDIO

Institut za javne financije, Zagreb

GRAFIČKI DIZAJN I PRIPREMA

Bachrach & Krištofić

NJI₃

ISBN 978-953-7479-77-0

Prijedlog gradskog proračuna za 2018. složen je i opsežan dokument koji prikazuje iz kojih se izvora planira prikupljati i trošiti gradski novac, pa je stoga značajan za sve stanovnike Grada Zagreba. Cilj je ovog kratkog vodiča pružiti što jednostavnije i sažetije, osnovne informacije o tom prijedlogu i potaknuti građane da se uključe u proračunski proces. Na taj način mogu pridonijeti kvalitetnijim i učinkovitijim gradskim uslugama usklađenim s potrebama i željama građana s jedne, te mogućnostima Grada s druge strane. Osim ovog kratkog vodiča, na mrežnim stranicama Grada dostupne su i detaljnije informacije o [Prijedlogu proračuna za 2018.](#), a opće informacije o gradskom proračunu i proračunskom procesu u [Vodiču kroz proračun Grada Zagreba](#).

Prema proračunskom kalendaru propisanom u [Zakonu o proračunu](#), gradski se proračun donosi na temelju godišnjih Vladinih [Smjernica ekonomske i fiskalne politike](#) te [Uputa Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne \(regionalne\) samouprave](#). Smjernice – između ostaloga – sadrže ciljeve ekonomske politike za trogodišnje razdoblje te makroekonomski i fiskalni okvir **opće države**. Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2018.–20. izrađene su na temelju strateških planova, Nacionalnog programa reformi 2017. i Programa konvergencije RH za razdoblje 2017.–20. te posebnih preporuka Vijeća EU-a. U srednjoročnom se razdoblju očekuje nastavak oporavka gospodarske aktivnosti, odnosno realni rast BDP-a od 3,2% u 2017., s postupnim usporavanjem na 2,8% u 2018., 2,6% u 2019. te 2,5% u 2020. godini.

Glavne odrednice Proračuna Grada Zagreba za 2018. usklađene su s glavnim strateškim ciljevima. Pri planiranju rashoda i izdataka, kao i do sada, osnovno je:

- osiguranje sredstava za prioritetne kapitalne i projekte koji pridonose poboljšanju komunalne opremljenosti kao pretpostavke bržeg gospodarskog razvoja;
- osiguravanje iste razine stečenih prava za građane lošijeg materijalnog stanja;
- poticanje demografske obnove;
- redovito podmirivanje svih ugovornih i kreditnih obveza; i
- osiguranje redovitog funkcioniranja i najviše razine usluga svih gradskih upravnih tijela.

opća država

obuhvaća središnju državu (proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna), te proračunske i izvanproračunske korisnike županijskih, gradskih i općinskih proračuna.

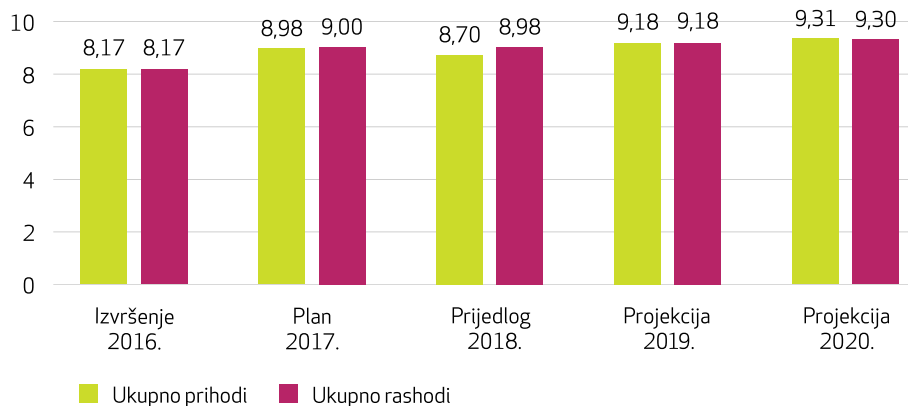
Strateški ciljevi razvoja utvrđeni u [Zagrebplanu 2020.](#) su:

- konkurentno gospodarstvo;
- razvoj ljudskih potencijala;
- zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnim resursima i energijom;
- unaprjeđenje prostornih kvaliteta i funkcija Grada;
- unaprjeđenje kvalitete življenja; i
- unaprjeđenje sustava upravljanja razvojem.

Slijedi kratki prikaz prihoda, rashoda, računa financiranja i duga u razdoblju od 2016.–20., te podrobna razrada prihoda i rashoda za 2018.

PLANIRANI PRIHODI I RASHODI

Za 2018. se planira **8,7 mlrd. kn ukupnih prihoda**, te **8,98 mlrd. kn ukupnih rashoda** (grafikon 1).

Grafikon 1: Prihodi i rashodi proračuna Grada Zagreba, 2016.–20. (u mlrd. kn)*

*S vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika i rashodima financiranim iz tih prihoda.

Istodobno s prijedlogom proračuna za 2018., rade se i projekcije proračuna za 2019. i 2020. Grafikon 1 pokazuje da će proračunski prihodi i rashodi u 2019. i 2020. bilježiti blagi rast u skladu s očekivanim rastom BDP-a.

Gradski proračun sadrži **prihode i rashode svih 325 gradskih proračunskih korisnika**, odnosno institucija koje je Grad osnovao, koje većim dijelom financira i koje su navedene u **Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika**. To su, primjerice, javnozdravstvene ustanove (domovi zdravlja, poliklinike, bolnice, zavodi), predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove, ustanove socijalne skrbi, Javna vatrogasna postrojba Grada Zagreba, Zavod za prostorno uređenje, Javna ustanova Maksimir, Zoološki vrt, Ustanova za upravljanje sportskim objektima i dr. Uključivanjem vlastitih i namjenskih prihoda u proces planiranja i izvještavanja postiže se transparentnost i cjelovitost u izvještavanju o svim prihodima i primitcima proračuna i proračunskih korisnika.

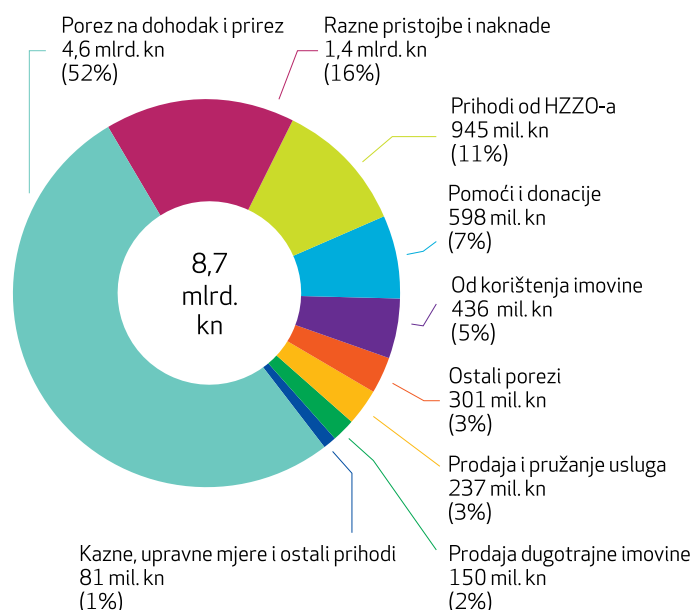
Postoje i **trgovačka društva koja je Grad osnovao** za obavljanje javnih službi i djelatnosti u javnom interesu (npr. Zagrebački holding), no ona se ne financiraju većim dijelom iz gradskog proračuna, odnosno nisu proračunski korisnici, pa se njihovi prihodi i rashodi ne prikazuju u gradskom proračunu.

PLANIRANI PRIHODI

U 2018. planira se **8,7 mlrd. kn ukupnih prihoda** (grafikon 2), od čega će se otprilike polovica prikupiti od **poreza i prireza na dohodak (4,6 mlrd. kn)**. Slijede prihodi od raznih **pristojbi i naknada** u iznosu od 1,4 mlrd. kn (od komunalnih doprinosa i naknada 870 mil. kn), te **prihodi proračunskih korisnika od HZZO-a za pružene zdravstvene usluge** u iznosu od 945 mil. kn. Značajni iznosi očekuju se od **pomoći i donacija** (598 mil. kn, uglavnom iz državnog ili proračuna EU-a), te od **korištenja imovine** (436 mil. kn, najvećim dijelom od zakupa i iznajmljivanja gradske imovine, te od godišnje naknade za uporabu javnih cesta pri registraciji motornih i priključnih vozila).

Svaka će zaposlena osoba u gradski proračun prosječno mjesečno uplatiti 946 kn poreza i prireza na dohodak.

Grafikon 2: Prihodi proračuna Grada Zagreba, prijedlog 2018.*

* S vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika.

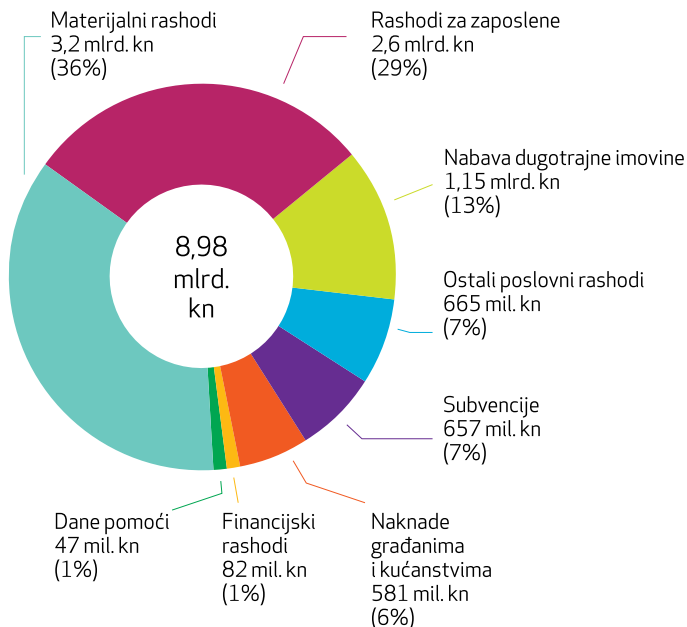
U 2018. planira se **277 mil. kn (3,1%) manje ukupnih prihoda** nego 2017. **Najviše se smanjuju prihodi od poreza na dohodak i prireza** (364 mil. kn ili 7,4%) zbog izmjena Zakona o porezu na dohodak, od 1. siječnja 2017. kojima je povećan osnovni osobni odbitak te su izmijenjene porezne stope i porezni razredi. Zbog toga se jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave – pa tako i Gradu Zagrebu – iz državnog proračuna nadoknađuje dio izgubljenih prihoda (ali samo do visine prihoda ostvarenih u 2016.).

S druge strane, u odnosu na 2017. očekuje se **povećanje pomoći** za 156 mil. kn (37,5%). Iz državnog se proračuna očekuje ukupno 324 mil. kn pomoći (200 mil. kn kompenzacija prihoda od poreza na dohodak, 50 mil. kn pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije, 31 mil. kn subvencioniranje najamnine za Arenu, 20 mil. kn subvencioniranje prijevoza učenika srednjih škola, itd.). Planira se i ukupno oko 175 mil. kn iz europskih fondova i međunarodnih organizacija, najviše za projekt ZagEE, gradnju cesta, javnu rasvjetu, Centar za gospodarenje otpadom, pomoćnike u nastavi, javne bicikle i niz drugih projekata.

U 2018. je planirano i **povećanje prihoda od prodaje dugotrajne imovine** za 73 mil. kn (93,3%), uglavnom od prodaje poslovnih objekata i stanova.

PLANIRANI RASHODI PO VRSTAMA

U 2018. se planira **8,98 mlrd. kn ukupnih rashoda** (grafikon 3).

Grafikon 3: Rashodi proračuna Grada Zagreba po vrstama (ekonomska klasifikacija), prijedlog 2018.*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Materijalni rashodi (3,2 mlrd. kn) se najvećim dijelom odnose na tekuća i investicijska održavanja objekata komunalne infrastrukture (npr. održavanje javnih površina, javne rasvjete, cesta, groblja i krematorija) i objekata gradske uprave i gradskih proračunskih korisnika, ali i na uredski materijal, energiju i usluge (primjerice, telefona, pošte, prijevoza, informiranja), neophodne za funkcioniranje gradskih upravnih tijela i gradskih proračunskih korisnika.

Rashodi za zaposlene (2,6 mlrd. kn) odnose se na plaće, doprinose i ostale rashode za zaposlene. Od toga je 1,7 mlrd. kn za 11,9 tisuća zaposlenih u upravnim tijelima i proračunskim korisnicima čiji se zaposlenici ne financiraju iz vlastitih sredstava (npr. dječji vrtići, muzeji), te 882 mil. kn za 6,5 tisuća zaposlenih u proračunskim korisnicima čiji se zaposlenici financiraju iz vlastitih i namjenskih sredstava (npr. bolnice, poliklinike, domovi zdravlja). Tu su i rashodi za zaposlene na projektima koji se financiraju iz sredstava EU-a.

Za **nabavu dugotrajne imovine** planira se utrošiti oko 1,15 mlrd. kn za ceste, komunalnu infrastrukturu, poslovne i ostale građevinske objekte te opremu u školstvu, zdravstvu, ustanovama socijalne skrbi i slično. Najveći dio kapitalnih ulaganja – 691 mil. kn – realizirat će se putem Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, a prema [Programu radova kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti u 2018.](#) i [Programu radova na području prometa i komunalnog gospodarstva u 2018.](#)

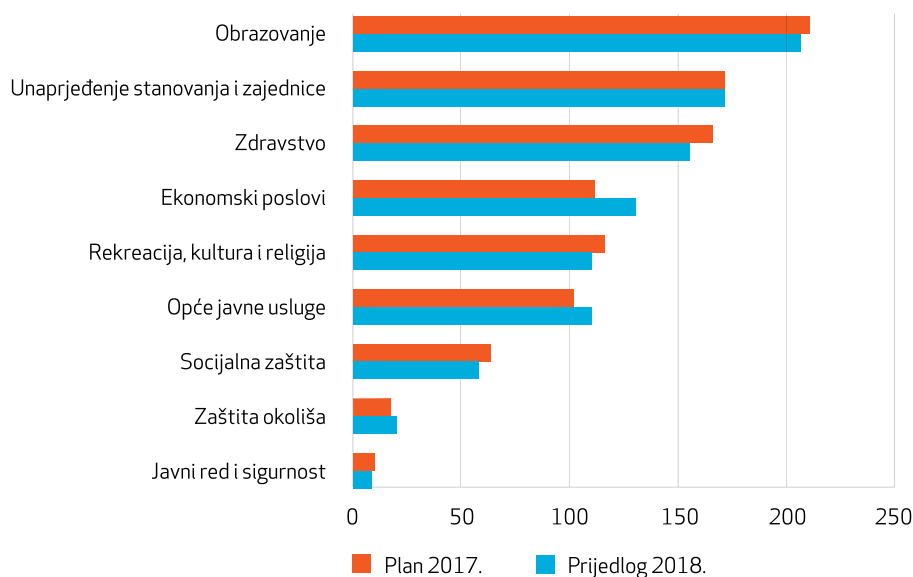
Ostali poslovni rashodi u iznosu od 665 mil. kn najvećim dijelom podrazumijevaju tekuće donacije i kapitalne pomoći. Tekuće donacije (460 mil. kn) se odnose na sufinanciranje sporta (207 mil. kn), vjerske i privatne vrtiće i škole (96,5 mil. kn), kulturu (npr. knjižnice, muzeje, kazališta, glazbenu, likovnu, filmsku djelatnost) te neprofitne organizacije (udruge, socijalni i razvojni programi i slično). Najznačajnije se kapitalne pomoći odnose na financiranje projekta otpadnih voda (116 mil. kn), obnovu i rekonstrukciju voznog parka ZET-a (18 mil. kn), Centar za gospodarenje otpadom (11 mil. kn) i reciklažna dvorišta (2 mil. kn).

Subvencije od 657 mil. kn namijenjene su poticanju proizvodnje i usluga trgovačkih društava, obrtnika, poljoprivrednika, te malih i srednjih poduzetnika. Najveći se dio odnosi na javni gradski prijevoz, odnosno ZET (498,5 mil. kn), zakupninu dvorane Arena (62 mil. kn), poticanje razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva (30,5 mil. kn) te za zapošljavanje osoba s invaliditetom (29 mil. kn).

Za 2018. se planira **21 mil. kn (0,2%) manje ukupnih rashoda. Najviše se smanjuju ostali rashodi** (72 mil. kn ili 9,8%, uglavnom tekuće donacije i kapitalne pomoći) te **naknade građanima i kućanstvima** (64 mil. kn ili 9,9%), dok se najveće **povećanje planira za nabavu dugotrajne imovine** (94 mil. kn ili 8,9%) i za **materijalne rashode** (52 mil. kn ili 1,7%).

PLANIRANI RASHODI PO NAMJENI

Grad će na svakog građanina prosječno mjesečno trošiti 968 kn (grafikon 4). Najviše za obrazovanje (207 kn), usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice (171 kn), zdravstvo (155 kn) i ekonomske poslove (130 kn). U odnosu na 2017., u 2018. se planira prosječno mjesečno po građaninu trošiti 18 kn više za ekonomske poslove, 9 kn više za opće javne usluge, dok će se za zdravstvo trošiti 10 kn manje nego u 2017.

Grafikon 4: Prosječna mjesečna potrošnja po namjeni, po građaninu (funkcijska klasifikacija), prijedlog 2018. (u kn)*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Rashodi za obrazovanje odnose se na predškolsko obrazovanje (za zaposlenike u gradskim vrtićima, subvencioniranje povlaštenih cijena gradskih vrtića), te osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (uključujući dio plaća za zaposlene, npr. produženi boravak, te materijalne rashode i nabavu dugotrajne imovine).

Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice uglavnom se odnose na održavanje gradske imovine i javnih površina (ulična rasvjeta i dr.).

Rashodi za zdravstvo odnose se na zdravstvenu zaštitu, izradu i provedbu programa i strategija zdravstvene zaštite, promicanje zdravlja te prevenciju i suzbijanje ovisnosti, potpore zdravstvenim programima i projektima udruga i drugih oblika organiziranog zdravstvenog djelovanja i rada, koordinaciju i kontrolu zdravstvenih ustanova u vlasništvu Grada.

Ekonomski poslovi uglavnom se odnose na javni gradski prijevoz, gradnju i održavanje cesta, poljoprivredu i turizam.

Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju odnose se na financiranje kulturnih ustanova, pomaganje raznih kulturnih programa i djelatnosti, sufinanciranje sporta, subvencije za zakupninu dvorane Arena i sl.

PLANIRANI RASHODI PO PRORAČUNSKIM KORISNICIMA

Veći dio gradskih upravnih tijela u ukupnim rashodima sudjeluje s relativno malim iznosima, dok će **tri najznačajnija ureda** – za obrazovanje, za prostorno uređenje, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, te za zdravstvo – **zajedno trošiti otprilike polovicu proračunskih sredstava**, odnosno prosječno **459 kn mjesečno po građaninu**.

Grafikon 5: Prosječna mjesečna potrošnja proračunskih korisnika, po građaninu (organizacijska klasifikacija), prijedlog 2018. (u kn)*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

RAČUN FINANCIRANJA

Za razliku od pojmova *prihodi* i *rashodi* koji se koriste u računu prihoda i rashoda za poslovanje te prodaju i nabavu dugotrajne imovine, u računu financiranja se za financijsku imovinu, uzimanje, davanje i otplate zajmova koriste pojmovi primitci i izdatci. *Primitci* su priljevi novca, npr. vraćene glavnice po danim zajmovima, od prodaje dionica i obveznica, od zaduživanja, a *izdatci* su odljevi sredstava po tim istim kategorijama. Razlika primitaka i izdataka je *neto financiranje*, tj. iznos jednak višku/manjku iz računa prihoda i rashoda.

	Izvršenje 2016.	Plan 2017.	Prijedlog 2018.	Projekcija 2019.	Projekcija 2020.
Račun prihoda i rashoda					
Ukupni prihodi	8.169,7	8.980,5	8.703,5	9.179,6	9.307,7
Ukupni rashodi	8.168,4	9.003,0	8.981,7	9.183,8	9.297,6
Manjak/višk	1,3	-22,5	-278,2	-4,2	10,0
Račun financiranja					
Primitci od financijske imovine i zaduživanja	221,3	290,1	634,8	362,1	362,3
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	282,8	267,6	306,6	307,9	332,2
Neto financiranje	-61,5	22,5	328,2	54,2	30,2

Tablica 1: Račun prihoda i rashoda i račun financiranja, 2016.–20. (u mil. kn)*

* S vlastitim i namjenskim prihodima i primitcima proračunskih korisnika i rashodima i izdancima financiranim iz tih prihoda i primitaka.

Uključujući vlastite i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika, u 2018. planira se 634,8 mil. kn primitaka, od čega se 290 mil. kn planira od novog zaduživanja, a 323 mil. kn od prodaje dionica i udjela u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru. Istovremeno se planira 306,6 mil. kn izdataka, od čega najveći dio (283 mil. kn) za otplate postojećeg duga.

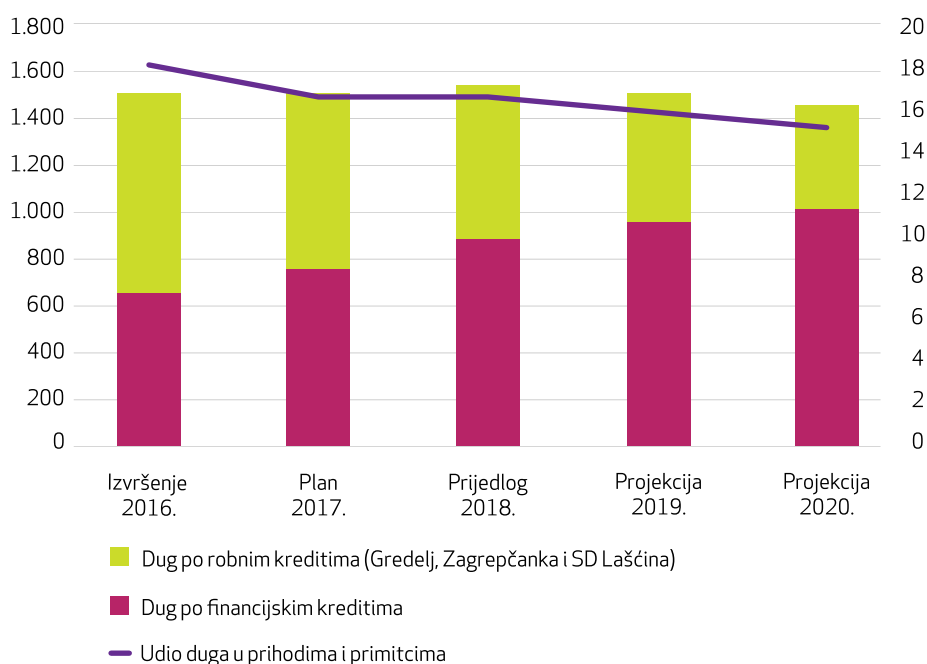
Budući da Ministarstvo financija u [Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne \(regionalne\) samouprave](#) ističe potrebu uključivanja prenesenog rezultata poslovanja u proračun za 2018., a kako je Grad 2016. ostvario proračunski manjak od 140 mil. kn, predlaže se sukcesivno pokriće tog manjka (po 50 mil. kn u 2018. i 2019., te 40 mil. kn u 2020.). Zbog planiranog pokrića manjka, u razdoblju 2018.–2020. razlikuju se iznosi manjka/viška u Računu prihoda i rashoda te *neto financiranja* u Računu financiranja.

Direktan dug je zbroj svih proračunskih manjkova (deficita) iz tekućeg i ranijih razdoblja financiranih zaduživanjem.

PLANIRANI DUG GRADSKOG PRORAČUNA

Planira se **direktni dug od oko 1,55 mlrd. kn krajem 2018.** (grafikon 6). Udio duga u ukupnim proračunskim prihodima i primitcima u 2018. planira se na 16,6%, s intencijom smanjenja na 15,1% u 2020. Razina zaduženosti Grada je niska i direktni se dug može bez poteškoća servisirati iz redovitih prihoda i primitaka. Neophodno je napomenuti da Grad za dugoročno zaduživanje – prema [Zakonu o proračunu](#) – mora dobiti suglasnost Vlade, pa grafikon 6 prikazuje visinu planiranog, a visina stvarnog duga će ovisiti o toj suglasnosti.

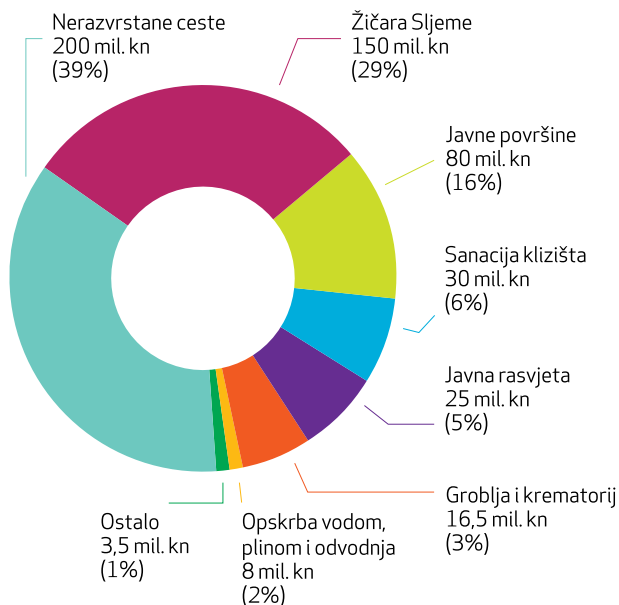
Grafikon 6: Dug Grada Zagreba (u mil. kn, lijeva skala) i udio duga u proračunskim prihodima i primitcima (u %, desna skala), 2016.–20.*

*U prihode i primitke uključeni su vlastiti i namjenski prihodi i primitci proračunskih korisnika.

Uz direktan dug prikazan na grafikonu 6, Grad je potencijalno – kroz dana jamstva i garancije – izložen i **indirektnom dugu od 2,4 mlrd. kn** (25,8% ukupnih prihoda i primitaka planiranih u 2017.). Od toga se najveći dio (2,3 mlrd. kn) odnosi na jamstvo za obveznice Zagrebačkog holdinga izdane za refinanciranje duga iz 2007. Te su obveznice izdane u dvije tranše (1,8 mlrd. kn sredinom 2016., te još 500 mil. kn u srpnju 2017.), a Grad je za to jamstvo dobio suglasnost ministra financija.

RAZVOJNI PROGRAMI – VAŽNIJE INVESTICIJE

Za **gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u 2018. planira se 513 mil. kn** (grafikon 7). Dobra opskrbljenost komunalnim uslugama pridonosi boljoj kvaliteti života i atraktivnosti gradskog prostora za smještaj poslovnih i društvenih sadržaja, pa su ova ulaganja osnovni preduvjet ostvarivanja općih ciljeva prostornog razvitka Grada.

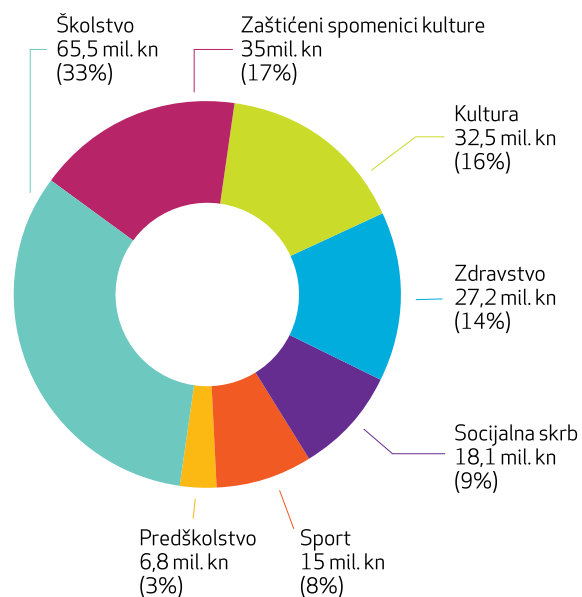

Grafikon 7: Kapitalna ulaganja u gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, prijedlog 2018.

Najvažnija planirana ulaganja u objekte i uređaje komunalne infrastrukture odnose se na nerazvrstane ceste (200 mil. kn) radi unaprjeđenja kvalitete, sigurnosti i razine usluge te osiguranja cjelovitosti prometne mreže. Ovisno o projektu, sredstva će se upotrijebiti za izradu tehničke dokumentacije, različite etape gradnje i rekonstrukcije. Uz to, Grad u 2018. planira i 150 mil. kn za projekt izgradnje Žičare Sljeme.

Planira se i **200 mil. kn kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti** (grafikon 8).

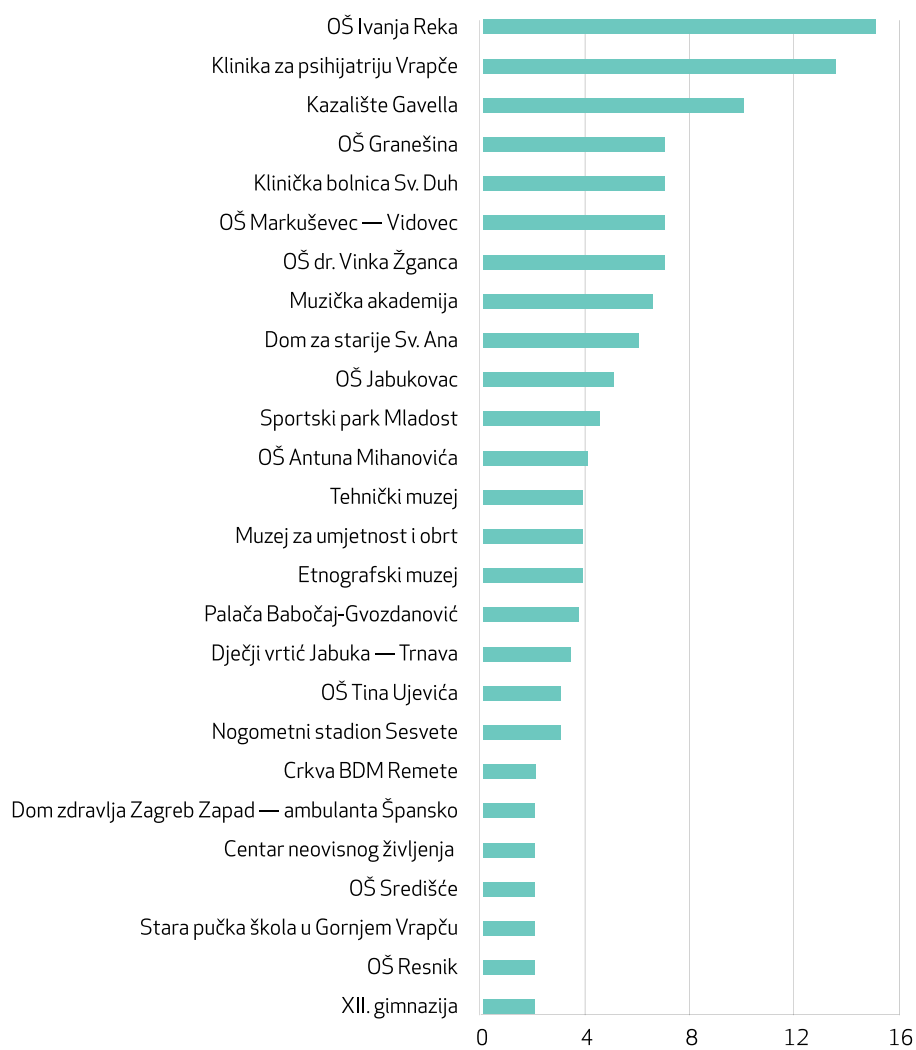

Grafikon 8: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, prijedlog 2018.

Grafikon 9 pokazuje neka od najvažnijih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti koja se ovisno o projektu odnose na troškove izrade projektne dokumentacije, ishodenje akata o građenju, prenamjene prostora, adaptacije, sanacije, gradnje, opremanja te rješavanja imovinskih odnosa.

Grafikon 9: Dio najvažnijih kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, prijedlog 2018. (u mil. kn)

ŠTO VI MOŽETE UČINITI?

Gradska će skupština 30. studenog 2017. raspravljati o Prijedlogu proračuna za 2018., koji se mora usvojiti do 31. prosinca 2017. Riječ je o značajnom iznosu od preko 8,7 mlrd. kn prihoda i gotovo 9 mlrd. kn rashoda. Svaka će zaposlena osoba tijekom 2018. u proračun prosječno mjesečno uplaćivati 946 kn poreza na dohodak i prireza, na svaku će se građanku i građanina prosječno mjesečno trošiti 968 kn, pa bi svi stanovnici Grada trebali biti zainteresirani za način prikupljanja i trošenja tog novca. Uz pomoć ovog kratkog vodiča i [Vodiča kroz proračun Grada Zagreba](#), i vi se možete uključiti i pokušati utjecati na konačni izgled proračuna za 2018. i usluge koje ćete primiti. To možete činiti putem [mjesnih odbora](#), [gradskih četvrti](#) ili izravno slanjem prijedloga i komentara [zastupnicima u Gradskoj skupštini](#).

KORISNE MREŽNE STRANICE

[Grad Zagreb](#) – Službene stranice Grada Zagreba

[Grad Zagreb – Financije](#) – Gradski proračun,
kreditne ocjene Grada, obrasci

[Gradski ured za financije](#) – Kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradski uredi, zavodi i službe](#) – Detaljni podatci, kontakti,
nadležnosti, poslovi

[Gradska skupština](#) – Ustrojstvo, nadležnosti, radna tijela, propisi

[Gradske četvrti](#) – Osnovni podatci, granice područja, tijela, ovlasti

[Mjesni odbori](#) – Granice područja, sjedišta, tijela, ovlasti

[Zagrebački holding](#) – Ustrojstvo, usluge, aktualnosti, kontakti

[Službeni glasnik Grada Zagreba](#) – Svi gradski propisi

[Ministarstvo financija – lokalni proračuni](#) – Arhiva proračuna
svih općina, gradova
i županija

[Zakon o proračunu](#) – Zakoni i propisi vezani uz proračun

[Institut za javne financije](#) – Transparentnost proračuna županija,
gradova i općina

PRETHODNO OBJAVLJENI VODIČI

Vodič kroz proračun Grada Zagreba

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2014. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič